

ZPRAVODAJ

FARNOSTI KŘENOVÁ
u kostela Neposkvrněného Početí Panny Marie v Brně

Prosinec 2017

č. 37

DUCHOVNÍ NAKOPNUTÍ

Milí farníci! Bůh vstupuje do naší doby a vstupuje do ní jakoby po špičkách. Znovu vstupuje do našich radostí i starostí, jako před více než dvěma tisíci lety v Betlémě.

Vstupuje nepozorovaně, takže i pro nás platí slova Jana Křtitele: "Uprostřed vás stojí někdo, koho neznáte." A i dnes tato slova doléhají s velkou naléhavostí k našemu sluchu. Víme, o koho se jedná? Víme, proč přišel a kým pro nás je? Umíme ho docenit? Jaké místo dostává v našem životě? Má tam ještě nějaké? Není jen někde na okraji našeho života, naší rodiny, naší farnosti? Všichni toužíme po štěstí, radosti, pokoji, lásce a neúnavně je hledáme. Advent je vlastně takovou bránou k tomuto všemu.

V jedné adventní písni se zpívá, že "advent je příchod nebeských výhod, ne jen slev na každý krám." Advent není honěním se po pralese nákupních středisek. "Ten, kdo má rád, ten má co dát, lásku nekoupíš v nich," zpívá se v písni o kousek dál. V adventu jde o to, abychom dokázali otevřít své srdce všem, ne jen těm, které si sami vybereme.

Je to pěkné, že máme srdce otevřené pro lidi bez domova, pro nemocné a opuštěné, ale nic platné, pokud je nemáme otevřené i pro ty nejbližší doma, ve škole, v zaměstnání, ve farnosti.

Bůh chce vstoupit do našich každodenních vztahů, chce je scelit, chce narovnat vše zlomené a nalomené, aby nakonec zvítězilo dobro, láska a světlo. Bůh chce prozářit celé naše nitro, abychom žili v pokoji se sebou, s druhými i s Ním.

A to bych chtěl popřát nám všem, aby letošní advent byl pro nás pro všechny chvíli, kdy se i zastavíme a otevřeme svá srdce pro sebe navzájem.

K tomu vám všem ze srdce žehnám.

o. Petr Polívka

VÍKENDOVKA V OPATOVĚ

V pátek 10.11. jsme se s mládeží z farnosti na Křenové vydali na víkendovku na faru v Opatově, kde byl v roce 2016 farní tábor. Sraz byl na faře, kam nám Vašek vzal kufry, abychom je nemuseli tahat 2 km od autobusu. Přijeli jsme poměrně pozdě večer asi okolo šesté hodiny. Na faře už na nás čekal náš šikovný kuchtík František Malík, který nám zpříjemňoval celý pobyt jeho kulinářským umem. Spolu s Fandou na faře čekal i náš ochotný a velice šikovný řidič Vašek Buchta. Na večeri byla výtečná česneková pomazánka.

Celý víkend jsme se zabývali hendikepy. Hráli jsme hry, kdy jsme byli slepí, módní policie nebo pojídali citrón, aby nebylo poznat, kdo ho má v puse. Také jsme se koukali na úžasný slavný film Nedotknutelní, který je o Filipovi, jenž má hendikep ochrnutí od krku dolů. Film jsme si rozebrali a šli spíkat.

Ráno jsme se probudili a čekala na nás výborná snídaně. Po snídani začal Fanda připravovat oběd, my jsme se mezitím dívali na "přednášku" o pánovi, který se narodil bez rukou i nohou a hráli na schovku. A protože je fara velká byla to legrace. V 11 hodin jsme se vydali na rozhlednu Mařenka vzdálenou 9 km. Cesta byla dlouhá, ale zábavná. Vyšli jsme na rozhlednu, kochali se výhledem, mrzli a fotili se. Na zpáteční cestě jsme byli všichni unavení a zmrzlí. Náš zachránce Vašek doběhl pro auto a vrátil se pro nás. My jsme zatím čekali na kraji lesa. Všechny nás odvezl zpět na faru do tepla a první naše kroky mířily do místnosti s vyhřívanou podlahou.

Jakmile jsme se zahřáli a vypili teplý čaj, dali jsme si oběd. Následně jsme umyli nádobí a vyzkoušeli si pomocí hry, jaké to je být slepcem. Hra byla zajímavá a něco nového nás naučila. Po hře jsme si dali večeri a šli spát.

Neděli jsme započali mší svatou v místním kostele naproti fary. Sbalili jsme si kufry, rozebrali zbylé jídlo pomocí dražby a jeli na vlakové nádraží. Do Brna jsme přijeli za tmy. Na faře jsme čekali na Vaška, Fandu a Erika, kteří jeli autem. Mezitím jsme hráli na schovku potmě.

Víkendovka se všem moc líbila a všichni se těšíme na další akce.

Lucie Osvaldová a Kristýna Šujanová

SPOLČO VÝLET NA VRANOV

V sobotu 25.11. jsme se vydali s dětmi ze spolča na výlet na Vranov. Jeli jsme vlakem do České a odtud pokračovali po asfaltce lesem na Vranov. A protože byl svátek sv. Kateřiny, povídali jsme si cestou o jejím životě. Taky jsme hráli několik her, abychom se o ní více dozvěděli. Protože byla známá svou moudrostí a krásou, měly děti za úkol se jí podobným způsobem vyrovnat. A tak plnily úkoly s hádankami nebo se musely přizdobit z toho, co našly v lese. Na rozcestí pod Babím lomem jsme se nasvačili a pokračovali dál.

Na Vranově nám poskytli útočiště místní bratři pauláni. Jeden z nich nás zavedl do podzemní klubovny, kde jsme odpočívali, jedli, pili a hráli další hry. Majka pokračovala v povídání o sv. Kateřině a děti měly za úkol složit podobiznu jejího ženicha. Potom vytáhla Slávka staré pergameny. Rozdala je dětem, aby na ně napsaly, za co všechno můžeme chválit Boha.

Ve dvě hodiny jsme pokračovali mší svatou v místní kapli. Potom jsme se ještě vrátili zpět do klubovny na čaj a už byl čas jít. Před odchodem jsme se ještě podívali na zdejší jesličky, které se všem moc líbily.

Petra Blaháková

UŽ VÍME, JAK VYPADALO VELKÉ MALOVANÉ OKNO V PŘÍČNÍ LODI KOSTELA

Výbuchy dvou bomb na konci II. světové války nenávratně poškodily malovaná okna na východní, tj. pravé straně kostela (stojíme-li čelem k hlavnímu oltáři). Tyto vitraje byly uspořádány symetricky: v lodi dvě protějškové čtveřice oken s bustami světců v kruhových medailonech a v příčné lodi, neboli transeptu, pak dvě velká trojdílná okna, horizontálně rozdělená do dvou pásů. Každé z velkých oken tak mělo šest obrazových polí rámovaných bohatým vegetabilním dekorem. Dochovala se pouze malovaná okna na západní a jižní straně kostela a donedávna jsme postrádali jakýkoli obrazový doklad o tom, jak vypadaly vitraje zničené na konci války. Měli jsme k dispozici pouze popis velkého okna. Nyní se však situace změnila. Ve sbírkách Moravské galerie v Brně se totiž dochovaly návrhy pro obě velká malovaná okna v transeptu, na nichž je uvedeno: „Navrhuje E. Škarda, sklomalba, Brno.“ Pro tuto firmu návrhy vypracoval malíř

Jaroslav Malý, který na nich jmenovitě není uveden, ale jeho autorství potvrzují dobové prameny. Navíc víme, že Malý se stal švagrem majitele firmy Eugena Škardy, poté co se v listopadu 1910 oženil v bazilice na Starém Brně s jeho sestrou Julií. Návrhy loni publikovala polská historička umění Joanna Nowak v článku pro internetový časopis e-Monumentica.

Více nás zajímá nedochované okno, ale kvůli srovnání se nejprve zmíníme o vitraji na levé straně. Ta v dolním plánu zaujme výjevem snad nejdůležitější události z historie Brna, úspěšné obrany proti přesile švédských vojsk v roce 1645 s duchovní podporou ctihodného Martina Středy S.J. Vpravo výjev doplňuje stojící sv. Jakub, neboť toto okno věnoval majitel domu Křenová 70 Jakub Knittel, vlevo sv. Simeon; klečící ženy pod nimi jsou patrně členky Knittelovy rodiny. V horním plánu je zobrazen žehnající Kristus – Nejsvětější Srdece

Ježíšovo – a po stranách andělé držící nástroje Jeho umučení, arma Christi. Porovnáme-li návrh s dochovanou realizací, odchylky nejsou příliš výrazné; k největší změně došlo ve středu kompozice celé vitraje – místo Beránka Božího tu najdeme zobrazení brněnského palladia, ikony Panny Marie z kláštera augustiniánů, což podmínilo i změnu dekorativní bordury. Dále vidíme, že Boží oko je vsazeno v trojúhelníku, a nikoli v kruhu, že byly pozměněny postavy po stranách dolního plánu i pozadí za nimi. Změny ale nejsou zásadní, neboť ve více než třech čtvrtinách plochy se návrh shoduje s provedením.

Nyní se dostáváme k jádru věci, tedy k návrhu na nedochované velké malované okno v transeptu. Na základě analogie s dochovaným protějškovým oknem a podle dobových popisů můžeme předpokládat, že návrh se v zásadě shodoval s realizací. Dárce či dárci nejsou uvedeni, jistě však byli hledáni, protože pro jejich jména byly určeny štítky dole po stranách. V souladu s titulem Jubilejního kostela, na paměť 60. výročí panování císaře Františka Josefa I. (byť s časovým odstupem od roku 1908, což u jubilejních staveb nevadilo), byl v dolním plánu uprostřed zpodoběn samotný císař, klečící a modlící se, se zpívajícími dívkami v pozadí; patrně dívkami u prvního svatého přijímání, v

bílých šatech, se zpěvníky a rozžatými svícemi. Po stranách najdeme postavy obou císařových křestních patronů, sv. Františka z Assisi, při přijetí stigmat, a sv. Josefa jako poutníka. V horním plánu je zobrazena Panna Maria Královna s malým Ježíšem jako Králem obklopena adorujícími a muzicírujícími anděly, ve vrcholu s holubicí Ducha svatého. Podle vzpomínky zesnulého otce Antonína Láníka, který v kostele na Křenové prožil léta svého dětství a mládí, byl po vzniku Československé republiky, v době nepřízně vůči předchozí vládě habsbursko-lotrinské dynastie, císař František Josef I. nahrazen postavou sv. Benedikta.

Návrh dnes neexistující secesní vitraje v příčné lodi kostela není jen dokladem umělecké historie, ale za příznivých okolností se může znovu stát podkladem pro uměleckou realizaci. Biskup Jan Blaha, který až do svého odchodu z tohoto světa v roce 2012 působil na Křenové jako farní vikář, v závěru života plánoval náhradu válečné ztráty. Podaří-li se navázat na jeho iniciativu, může se východní strana transeptu znovu rozžářit pestrými barvami krásné vitraje.

Aleš Filip

Literatura:

Joanna Nowak, Zapomenutá dílna B. Škarda z Brna, e-Monumentica IV, 2016, č. 2, s. 32-50; online: http://e-monumentica.org/sites/default/files/u9/2016-2_Nowak.pdf

Encyklopedie dějin města Brna, heslo Jaroslav Malý, akademický malíř; online: <http://encyklopedie.brna.cz>

Aleš Filip a kol., Kostel Neposkvrněného Početí Panny Marie na Křenové ulici v Brně. Brno, 2014.

Seznam vyobrazení

1) *Jaroslav Malý (pro firmu Eugen Škarda), návrh vitraje s výjevem obrany Brna proti Švédům a vyobrazením Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, patrně z r. 1913. Moravská galerie v Brně, foto: Igor Fogaš.*

2) *Jaroslav Malý (pro firmu Eugen Škarda), návrh vitraje s vyobrazením císaře Františka Josefa I. a Panny Marie Královny, patrně z r. 1913. Moravská galerie v Brně, foto: Igor Fogaš.*

Hle, On přichází

Když ti připadá, že jsi na všechno sám...
Když si připadáš přehlížená a nemilovaná,
když máš pocit, že jsi na všechno sama,
hle, On přichází.

Když tě trápí výčitky,
když ti dochází, co všechno jsi pokazil a na co nestačíš,
když tě deptá tvoje nedokonalost,
hle, On přichází.

Když druzí nedoceňují,
co děláš, když přehlížejí tvoje schopnosti a obdarování,
když se ti nedostává uznání,
hle, On přichází.

Přichází k tobě Ten,
kdo tě miluje bez výhrad až do krajnosti,
kdo tě zbavuje tvých hříchů
a vrací ti důstojnost královského syna / dcery.
Je ti blízko v každé situaci, přichází právě teď.

MŠE SVATÉ

Neděle: 8:00, 9:30 (s katechezí pro děti), 11:00, 18:30
Všední dny: 6:00, 18:30 (pondělní večerní mše svatá není)
Sobota: 18:30
14:20 v kapli sv. Kříže v psychiatrické nemocnici
v Brně-Černovicích (s nedělní platností)

SVATÝ MIKULÁŠ NA KŘENOVÉ

Svatý Mikuláš navštíví naši farnost ve středu 6. prosince 2017. Přijde už na mši svatou v 18:30. Děti se mohou těšit na rozhovor s ním, hry, scénku, čaj, buchtu a budou od něho také obdarovány. Setkání s ním začneme v kostele a budeme pokračovat na faře.

RORÁTY SE SNÍDANÍ NA FAŘE

Ve čtvrtek 14. prosince 2017 budou v kostele v 6:00 roráty s následnou snídaní na faře. Roráty hned po ránu jsou skvělým začátkem dne, tak to zkusme jednou za advent si trochu přivstat.

CELONOČNÍ ADORACE PRO MLÁDEŽ

Už potřetí se bude v naší farnosti konat celonoční adorace pro středoškolskou a vysokoškolskou mládež z naší farnosti. Začneme ji v pátek 15. prosince 2017 společnou mši svatou v 18:30. Po ní začne celonoční adorace v naší kapli. Mladí budou mít nejprve program na faře a pak příležitost k adoraci po celou noc. Rodiče i prarodiče našich mladých i ostatní farníci jsou srdečně zváni po celý večer k adoraci za naše mladé v naší kapli. Zakončíme ji potom závěrečným požehnáním v sobotu ráno v 7:30 a společnou snídaní na faře.

VEČERNÍ RORÁTY

Srdečně Vás zveme na večerní roráty neboli mši sv. jen při svíčkách ve čtvrtek 21. prosince 2017 v 18:30 v našem kostele s adventním impulzem a po ní posezení u teplého nápoje na faře.

ZPOVÍDÁNÍ PŘED VÁNOČNÍMI SVÁTKY

Příležitost ke slavení svátosti smíření bude v předvánočním týdnu od středy 20. prosince do soboty 23. prosince 2017 od 17:30 do 20:00 hod.

VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBY NA KŘENOVÉ

24.12.2017:	15:00 půlnoční mše sv. pro děti 22:00 půlnoční mše sv. s chrámovým sborem
25.12.2017:	8:00, 9:30 (s chrámovým sborem), 11:00, 18:30 14:20 v kapli sv. Kříže (psychiatrická nemocnice)
26.12.2017:	8:00, 9:30, 11:00, 18:30 (s žehnáním ostatky sv. Štěpána)
31.12.2017:	8:00, 9:30, 11:00 svátek Svaté rodiny (s možností obnovy manželských slibů) 16:00 mše svatá na poděkování
1.1.2018	8:00, 9:30, 11:00, 18:30 slavnost Matky Boží Panny Marie
6.1.2018	8:00, 18:30 slavnost Zjevení Páně 14:20 v kapli sv. Kříže (psychiatrická nemocnice)
7.1.2018	8:00, 9:30 (s katechezí pro děti), 11:00, 18:30

ZPOVÍDÁNÍ V NAŠÍ FARNOSTI

Příležitost ke svátosti smíření je půl hodiny před každou mší svatou nebo kdykoliv na požádání na faře.

ZAPISOVÁNÍ ÚMYSLŮ NA MŠE SVATÉ

Pokud máte nějaký úmysl, na který byste chtěli dát sloužit mši svatou, můžete si ho přijít nechat zapsat do sakristie po každé mši svaté.

ÚKLID NAŠEHO KOSTELA

Předvánoční úklid kostela bude ve středu 20. prosince 2017 po večerní mši svaté. Po novém roce je úklid kostela plánovaný na pátky 19.1. a 16.2. 2018 od 19:15. Budeme vděční za posílení těchto skupin. Bližší informace u paní Hany Holubové, tel. 732 881 461.

NÁVŠTĚVA NEMOCNÝCH

Okolo každého prvního pátku v měsíci nabízíme návštěvu kněze s příležitostí ke sv. smíření a ke sv. přijímání. O nedělích Vás rádi navštíví naši akolyté. Přihlásit se můžete v sakristii, na faře nebo telefonicky 543 249 933, případně 739 521 857.

o. Petr Polívka

Zpravodaj vydává Římskokatolická farnost u kostela Neposkvrněného Početí Panny Marie v Brně, Křenová 21a, Brno, 602 00. Farní kancelář je otevřena vždy v úterý 9:00–12:00 a v pátek 15:30–18:00. Kontakt: o. Petr Polívka, tel.: 543 249 933 nebo 739 521 857, info@farnostkrenova.cz; www.farnostkrenova.cz. Redakční rada: o. Petr Polívka, Miloslav Trmač, Marie Sychrová, Martin Sychra, Marek Schwarz. Uzávěrka příštího čísla bude 1. února 2018. Příspěvky posílejte na adresu: zpravodaj.krenova@gmail.com. Redakce si vyhrazuje právo redakčních úprav.